

1948

D·N

4/1 1948

Falska fasader

Levnadsstandarden är låg i Ryssland, vida lägre än i Sverige och över huvud i västra Europa, det är ett välkänt förhållande. Den konkreta jämförelse mellan löner och priser som Dagens Nyheter i går publicerade ställer eländet i det ryska samhället i klar belysning. Såsom måttstock vid jämförelsen har tagits det antal timmar som en rysk respektive en svensk arbetare med genomsnittslön måste arbeta för att tillhandla sig en viss kvantitet av en viss vara. Skillnaderna är genomgående ofantliga, särskilt när det gäller saker som icke hör till det för uppehållet absolut oundgängliga. En ryss måste arbeta över en timme för ett kilo rågröd, medan motsvarande tid för svensken är 19 minuter. Det är en stor skillnad, men den ter sig liten i förhållande till andra skillnader. För ett kilo smör behöver ryssen arbeta 23 timmar och 36 minuter, svensken 2 timmar och 26 minuter. Arbetstiderna för ett kilo kalvkött är för ryssen 11 timmar och 35 minuter, för svensken 2 timmar och 3 minuter, för ett kilo ägg respektive 6½ timme och 2 timmar, för en kostym av hellylle 580 och 78 timmar, för ett par skor 104 och 13 timmar. Alla siffror utan undantag går i samma riktning. För de flesta förnödenheter måste en ryss arbeta minst fem gånger så lång tid som en svensk. Siffrorna ger icke möjlighet att generellt bedöma levnadsstandarden. Av dem, liksom av andra uppgifter, kan man emellertid sluta sig till att en svensk arbetare lever på minst 2—3 gånger högre nivå än den ryske arbetaren.

Jämförelsen gäller endast arbetare. Dess giltighet kan icke utsträckas till exempelvis företagschefer, högre officerare och statstjänstemän. Inkomstskillnaderna i Ryssland är nämligen ofantligt stora. Det beräknas att en företagschef har 50—80 gånger högre lön än en vanlig arbetare, och här till kommer att de direkta skatterna, som i Sverige verkar i hög grad utjämnande, är ytterst obetydliga i Ryssland, medan de indirekta skatterna är högre än hos oss. Vid en jämförelse mellan de nyss nämnda folkgrupperna skulle alltså resultatet bli ett helt annat — om man så vill för ryssarna förmånligare — än vid en jämförelse mellan arbetarnas levnadsvillkor. De väldiga inkomstskillnaderna har för länge sedan blivit icke blott i praktiken genomförda, utan också i den ideologiska debatten försvarade. Nu påstår rent av både de ryska och de svenska kommunisterna att Lenin var klar motståndare till jämlikhet — de bestämda uttalanden av Lenin som går i motsatt riktning citerar man inte vidare.

På ett intressant sätt kompletteras de nu nämnda uppgifterna av socialdemokraten redaktör Birger Lundbergs artikel om bostadsnöden i Moskva (i senaste numret av Vi). Enligt hr Lundberg har "bostadssituationen i Moskva undergått en ständigt försämring alltsedan revolutionen", dvs. sedan kommunisternas maktövertagande år 1917. Genom det bostadsbyggande som nu planeras "får den stora massan ingen förbättring alls, den får det tvärtom sämre". En mängd familjer bor "mitt i rummet", de har inte ens ett hörn eller en vägg till sitt förgående; en ryss som får höra att arbetarfamiljerna i Sverige har eget kök vägrar att tro på ett så orimligt påstående. I stor utsträckning lägger man ned arbete och material på praktlokaler för skilda institutioner i stället för på bostadsbyggande; Potemkinkuliserna går igen. Hr Lundberg betonar också den stora klasskillnaden i Ryssland; "det är ett svalg befäst — ekonomiskt och socialt — mellan en renhållningsarbetare och en chef för en gastronombutik."

Att Ryssland under den kommunistiska regimen gjort framsteg på många områden — icke i förhållande till USA och Västeuropa, men väl i förhållande till tsardömet — är obestridligt. Särskilt gäller det sådana kollektiva ting som folkundersökning och sjukvård; på sådana punkter var även nazismen och fascismen framgångsrika. Den enskildes materiella levnadsvillkor under normala förhållanden har däremot efter alla uppgifter att döma endast obetydligt förbättrats. Detta gäller även om man helt bortser från för-

ödelsen, förlusterna och den härav följande försämringen av läget under de senaste åren.

Likväl skulle det vara just i förbättringen av den enskildes västånd som den kommunistiska regimen kunde tänkas söka ett rättfärdigande. I andra avseenden är dess konsekvenser fruktansvärda — även från de utgångspunkter som revolutionärerna själva godtagit. Vilken kommunist eller kommunistympatisör kunde år 1917 ha tänkt sig att efter trettio år den segerrika revolutionen skulle ha utmynnat bland annat i: avrättning eller förvisning av de flesta revolutionsmän, en aggressiv utrikespolitik, innebärande bland annat erövring av en rad länder vilkas självständighet Lenin garanterat, total likriktning, förbud för andra partier, slavarbete för många miljoner — mot några tiotusental under tsardömet — undertryckande av tryck- och debattfrihet, preusseri inom armén, uppstigandet av en ny överklass av politiker, företagschefer och generaler, hård strafflagstiftning, en ledarkult mot vilken den gamla värnaden för tsaren förbleknar.

I den kommunistiska press som vädjar till svenska arbetare att omvandla Sverige efter ryskt mönster påträffas icke någon av dessa sakligt ovederläggliga uppgifter. Däremot har denna press just nu glatts över att kommunalvalen i Ryssland visat ett valdeltagande på 99,99 procent, vilket innebär att alla, gamla och unga, friska och sjuka, tvångsarbetare och s. k. fria arbetare, avlägsset boende jordbrukare och stadsbor, uttalat sin lojalitet mot regimen — utom de döende, ty de kan beräknas utgöra omkring en tiotusendel av befolkningen. På en sådan anslutning räknar man även i Sverige om vi — liksom Estland, Lettland och andra stater — en gång blir befriade.